

Številka: 0131-3/2019/

Datum: 22. 10. 2019

Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Svet) je na 40. redni seji dne 21. 10. 2019 na podlagi določb prvega odstavka 231. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014 - ZIN-B, 54/2014 - odl. US, 81/2015, 40/2017); v nadaljevanju: ZEKom-1C) sprejel naslednje

Mnenje Sveta za elektronske komunikacije Republike Slovenije glede uvedbe tehnologije 5G

Svet je organ za svetovanje pri usmerjanju razvoja elektronskih komunikacij in pri varstvu interesov potrošnikov na področju elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji, ki ga sestavlja 11 članov in deluje v skladu z Zakonom o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1C). Svet daje mnenja, priporočila in predloge glede zadev na področju elektronskih komunikacij, vključno glede varstva potrošnikov, invalidov in uporabnikov s specifičnimi socialnimi potrebami na tem področju.

Svet spremlja razvoj elektronskih komunikacij, pri čemer je v javnosti zasledil nasprotujoča si mnenja glede uvedbe tehnologije 5G. V zvezi s tem je sprejel naslednje mnenje:

Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije spremlja razvoj elektronskih komunikacij in implementacijo napredkov na področju brezžičnih komunikacij v javno uporabo, zato poziva vse akterje, ki sodelujejo pri uvedbi novih tehnologij, da z veliko mero pozornosti upoštevajo zdravstveno sprejemljive meje glede sevalnih obremenitev in da aktivno spremljajo vplive povzročene sevanja na zdravje ljudi ter okolje.

Utemeljitev:

Evropska komisija je septembra 2016 sprejela Akcijski načrt za 5G v Evropi (COM/2016/0588), ki velja tudi za Republiko Slovenijo. Akcijski načrt predvideva delno uvedbo 5G omrežij in tehnologij v vseh državah članicah EU do konca leta 2020 – to je vsaj eno veliko mesto "povezano s 5G".

Nadalje načrt predvideva, da bodo imele članice do leta 2025 s 5G neprekinjeno pokrita vsa mestna področja in glavne prizemne prometne poti. Združenje evropskih regulatorjev (BEREC) je nato v srednjeročni strategiji 2018-2020 (BoR (17) 175; *Strategic priority 3*) kot eno izmed srednjeročnih prioritet označilo uvedbo tehnologije 5G. Zaradi tega je aktualna vsebina, povezana s 5G vključena v sedanjih in prihodnjih letnih programih dela regulatorjev BEREC.

V letu 1992 je bila ustanovljena Mednarodna komisija za zaščito pred neionizirnimi sevanji (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection, ICNIRP) kot neodvisna strokovna organizacija, ki vodi in svetuje o zdravstvenih tveganjih pri izpostavljenosti neioniziranemu sevanju.

Njihovo tehnično poročilo (IEC TR 62669) določa največje dovoljene vrednosti za izpostavljenost elektromagnetnemu polju, ki znašajo 10 W/m za splošno javnost in 50 W/m za zaposlene.

Slovenija in nekatere druge države imajo v svoji zakonodaji 10-krat strožjo omejitev, medtem ko Italija in Poljska celo 100-krat strožjo. Po nekaterih ocenah to pomeni, da morajo biti 5G antene glede na maksimalno mejo tehničnega poročila IEC TR 62669 2,4 m od prebivalcev, z 10-krat strožjimi omejitvami 20 m in s 100-krat strožjimi omejitvami cca. 100m. Strožje meje, ki so definirane v Sloveniji sicer omejujejo uporabnost tehnologije 5G, ki predvideva gosto pokritost okolja z baznimi postajami.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju: AKOS) v Strategiji za upravljanje z radiofrekvenčnim spektrom (0070-4/2017/103, v potrjevanju na Vladi RS) pri uvajanju tehnologij 5G predvideva naslednji akciji:

- Akcija 6: Sodelovati z relevantnimi ministrstvi in lokalnimi skupnostmi glede umestitve baznih postaj v prostor s poenostavljenimi postopki.
- Akcija 7: Sodelovati pri pripravi Uredbe o elektromagnetnem polju v življenjskem okolju in Pravilnika o meritvah in obratovalnem monitoringu elektromagnetnega polja v življenjskem okolju ter podpora uskladitvi z mednarodnimi standardi ICNIRP.

Svet še posebej predlaga, da se v okviru izvajanja Akcije 6 nameni pozornost varni umestitvi baznih postaj v okolje in da se ustrezno informira javnost glede vplivov na ljudi in okolje.

V javnosti se razširja mnogo nasprotujočih si novic, ki bodisi podpirajo uvedbo tehnologij 5G^{1,2} ali temu nasprotujejo^{3,4}. Na podlagi izsledkov raziskav glede vplivov elektromagnetnega sevanja na zdravje Svetovna zdravstvena organizacija ni odkrila znanstveno podprtih zaključkov, da bi bil ta tip sevanj škodljiv za zdravje (razen zelo visokih frekvenc pri visokemu pretoku moči, ki so 10.000

¹ <https://www.nytimes.com/2019/07/16/science/5g-cellphones-wireless-cancer.html> (Dostopano dne: 14. oktober 2019)

² <https://www.monitor.si/clanek/teorije-zarote-koga-kuha-5g> (Dostopano dne: 14. oktober 2019)

³ https://www.peticija.online/proti_uedbi_testiranja_5_g_omreja_v_sloveniji (Dostopano dne: 14. oktober 2019)

⁴ <http://www.ninamvseeno.org/pregled-clanka.aspx?naslov=nevarnosti-omrezja-5G&id=115> (Dostopano dne: 14. oktober 2019)

do 100.000-krat višje od baznih postaj in naprav 5G)⁵. Slovenski Inštitut za neionizirana sevanja sledi podobnim ugotovitvam in izvaja meritve na področju celotnega območja Slovenije⁶. Svet predlaga previdnost pri uvajanju tehnologij 5G.

S spoštovanjem,

Svet za elektronske komunikacije
Republike Slovenije

dr. Slavko Žitnik
predsednik Sveta

Posredovati:

1. Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS – info.box@akos-rs.si
2. Ministrstvo za okolje in prostor – gp.mop@gov.si
3. Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij – soek@gzs.si
4. Ministrstvo za javno upravo – gp.mju@gov.si
5. Inštitut za neionizirna sevanja – info@inis.si
6. Nacionalni inštitut za javno zdravje – info@nijz.si

⁵ <http://who.int/peh-emf/about/WhatisEMF/en/index1.html> (Dostopano dne: 14. oktober 2019)

⁶ <http://www.inis.si/index.php?id=410#.XaRY4udLjUI> (Dostopano dne: 14. oktober 2019)